

**Grant šema
“Unapređenje konkurentnosti malih i srednjih
preduzeća kroz
podršku ženskom preuzetništvu i preuzetništvu
mladih”**

Obuka za pisanje sažetaka projekata (Concept Note)

Aleksandar Janičić, Podgorica, 14.12.2022.

Dio I - Ključni elementi poziva

Kriterijumi prihvatljivosti - ko može aplicirati

Možete aplicirati samostalno ili zajedno sa jednim ili više koaplikanata ili pridruženih partnera;

Vodeći aplikant:

- pravno lice;
- profitna ili neprofitna organizacija;
- mikro, malo ili srednje preduzeće u 100% privatnom vlasništvu registrovano u Crnoj Gori najmanje godinu dana prije podnošenja sažetka projekta;

Za Lot 1: MMSP u vlasništvu žena (učešće žena u vlasničkoj strukturi je veće od 50% i vlasnička struktura preduzeća nije promijenjena u posljednjih 6 mjeseci prije isteka roka za dostavljanje sažetka projekta);

Za Lot 2: MMSP u vlasništvu mlade osobe do 30 godina starosti u trenutku podnošenja sažetka projekta;

Dio I - Ključni elementi poziva

Kriterijumi prihvatljivosti - ko može aplicirati

Vodeći aplikant:

- inovaciono-preduzetnički centar, poslovno-tehnološki inkubator i centar za transfer tehnologija definisani Zakonom o inovacionoj djelatnosti (Sl. list CG br. 82/2020, član 24);
- NVO koje se bave oblastima razvoja poslovanja, ženskog preduzetništva, preduzetništva mladih, promocije izvoza, itd;

Dio I - Ključni elementi poziva

Kriterijumi prihvatljivosti - ko može aplicirati

Koaplikanti moraju da zadovolje kriterijume podobnosti koji se primjenjuju na samog vodećeg aplikanta;

Vodeći aplikant može da nastupi individualno ili sa koaplikantom(ima);

Glavni aplikant ili bar jedan od koaplikanata treba da bude mikro, malo ili srednje preduzeće u privatnom vlasništvu;

Broj mogućih prijava kao aplikant: 1; Ukoliko ste na jednoj prijavi vodeći aplikant ne možete biti koaplikant na drugoj prijavi;

Broj mogućih prijava kao koaplikant: 2 ukoliko nijeste na drugim prijavama vodeći aplikant;

Napomena: Da nijeste u situaciji koja vas isključuje iz procesa apliciranja u skladu sa sekcijom 2.6.10.1 opštih uslova PRAG-a. Činjenicu da nijeste u definisanim situacijama za isključivanje potvrđujete potpisivanjem deklaracije koja je sastavni dio vaše dokumentacije za apliciranje.

Dio I - Ključni elementi poziva

Ciljevi poziva

Opšti cilj ovog poziva je da dodatno unaprijedi konkurentnost mikro, malih i srednjih preduzeća (MMSP) kroz finansijsku podršku ženama i mladim preuzetnicima.

Specifični cilj ovog poziva je jačanje kapaciteta žena preuzetnica, mlađih preuzetnika, MMSP u vlasništvu žena i MMSP u vlasništvu mlađih kroz direktnu grant podršku, sa ciljem doprinosa ekonomskom rastu.

Dio I - Ključni elementi poziva

Prioriteti poziva

- Jačanje internih performansi MMSP;
- Unapređenje inovativnosti MMSP;
- Podrška transformaciji digitalnog poslovanja;
- Podrška razvoju zelene ekonomije;

Dio I - Ključni elementi poziva

Usklađenost sa strategijama - Strateška relevantnost

Prijedlozi projekata moraju biti u skladu sa najmanje jednim od tematskih prioriteta definisanih u okviru relevantnih strategija:

- Strategija razvoja ženskog preduzetništva 2021-2024;
- Strategija razvoja MMSP 2018-2022;
- Strategija za mlade 2017-2021;
- Strategija pametne specijalizacije Crne Gore (S3) 2019-2024;

Dio I - Ključni elementi poziva

Dostupna sredstva grant šeme / Dozvoljeni iznosi grantova

Lot 1: Podrška MMSP u vlasništvu žena (ukupan iznos sredstava za navedeni lot - 150.000,00 EUR)

Minimalni iznos granta: 25.000,00

Maksimalni iznos granta: 40.000,00 EUR

Lot 2: Podrška MMSP u vlasništvu mlađih (ukupan iznos sredstava za navedeni lot - 150.000,00 EUR)

Minimalni iznos granta: 10.000,00

Maksimalni iznos granta: 20.000,00 EUR

Dio I - Ključni elementi poziva

Obavezni iznos kofinansiranja / Ukupna vrijednost projekta

Dodijeljeni grantovi u okviru Lota 1 i Lota 2 ovog poziva moraju biti između 50% i 90% ukupnih prihvatljivih troškova projekta;

Procenat grant podrške u ukupnoj vrijednosti projekta 50 - 90%;

Iznos kofinansiranja aplikanata 10 - 50%;

Ukupna vrijednost projekta = iznos granta + iznos kofinansiranja;

Dio I - Ključni elementi poziva

Trajanje projekata / Lokacija

Planirano trajanje projekta ne može biti kraće od 6 mjeseci ili duže od 8 mjeseci;

Sve projektne aktivnosti se moraju odvijati na teritoriji Crne Gore;

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Part A. CONCEPT NOTE

Title of the action:	
Lot: - Please tick the box corresponding to the specific lot for which you are applying:	<input type="checkbox"/> <u>Lot 1 Support to the women owned MSMEs</u> <input type="checkbox"/> <u>Lot 2 Support to the MSMEs owned by young persons</u>
Location(s) of the action: — specify country(ies), region(s) that will benefit from the action	
Total duration of the action (months):	
Requested EU contribution (amount)	EUR
Requested EU contribution as a percentage of total eligible costs of the action (indicative) ⁷	%
Total indicative budget	<EUR>
Objectives of the action	< Overall objective (i.e. impacts) > < Specific objective(s) (i.e. outcome(s)) >
Target group(s) ⁸	
Final beneficiaries ⁹	
Expected outputs	
Main activities	

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Part A. CONCEPT NOTE

- Navedena tabela predstavlja sažetak/ključne elemente vašeg projekta;
- Navedene elemente ćete kasnije razraditi kroz obrazac Concept Note-a i pune aplikacije u koliko prođete prvu fazu selekcije;

Šta je neophodno definisati u okviru navedene tabele:

- Definišite na koji lot možete aplicirati u skladu sa ranije prezentovanim pravilima prihvatljivosti i vlasničkom strukturom vašeg MMSP;
- Definišite u na kojoj lokaciji/lokacijama (opštine) će se implementirati projekat i koje lokacije će imati benefite od rezultata vašeg projekta;
- Definišite ukupno trajanje vašeg projekta koje mora biti između 6 i 8 mjeseci;
- Definišite iznos sredstava koje potražujete od EU i procenat EU učešća u vašem projektu koje mora biti između 50 i 90%;
- Definišite ukupnu vrijednost vašeg projekta po formuli - Ukupna vrijednost projekta = iznos granta + iznos vašeg kofinansiranja;
- Definišite ciljeve projekta - sugestija - 1 opšti i 1 ili više specifičnih ciljeva;
- Definišite ciljne grupe vašeg projekta - neko na koga vaš projekat direktno utiče;
- Definišite krajnje korisnike vašeg projekta - šиру grupu korisnika na koje će vaš projekat na određenim način i u određenoj mjeri najčešće indirektno uticati;
- Definišite očekivane rezultate i aktivnosti projekta;

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Prihvatljive / predložene aktivnosti

Aktivnosti koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti MMSP, povećanje proizvodnih kapaciteta, poboljšani ili optimizovani životni ciklusi razvoja proizvoda/usluga, proces sertifikacije, razvoj novih proizvoda/usluga i diversifikacija proizvoda/usluga, novi kanale prodaje i distribucije, povećanje prodaje, priprema i sprovođenje aktivnosti za pristup novim tržištima i izvoz, razvoj lanaca vrijednosti, obrazovanje i obuke za unapređenje vještina za upravljanje i marketing, brendiranje proizvoda, digitalizacija, e-trgovina;

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Prihvatljive / predložene aktivnosti

Ulaganje u novu opremu koja bi doprinijela povećanju i poboljšanju proizvodnih/uslužnih kapaciteta, ekonomskog uticaja i konkurentnosti preduzeća;

Nabavka softvera koji podržava inovacije, diversifikaciju i razvoj poslovnih aktivnosti;

Istraživanje i razvoj marketinških planova (plan komunikacije i vidljivosti) za bolju promociju proizvoda ili usluga koje MMSP nudi na postojećim i novim ciljnim tržištima;

Uvođenje inovativne tehnologije, tehnoloških linija i opreme, skladišta, proizvodnih metoda sa uticajem na unapređenje procesa i efikasnosti proizvodnje radi povećanja konkurentnosti na unutrašnjem i eksternom tržištu;

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Prihvatljive / predložene aktivnosti

Proširiti kapacitet uslužnog poslovanja (npr.ICT) koji proizvodi razmjenjive usluge/proizvode za unutrašnje tržište i/ili za izvoz na osnovu specifičnog, ciljanog istraživanja tržišta;

Unapređenje proizvodnog ciklusa koji doprinosi zaštiti životne sredine, odnosno razvoju „čistih“ proizvodnih procesa; razvoj ekološki prihvatljivih proizvoda; sprečavanje zagađenja i tretman otpada; uvođenje promjena u proizvodne procese i upotrebu materijala u drugoj fazi;

Ulaganja u materijalnu imovinu koja se odnose ili na kupovinu proizvodne i druge opreme, mašina, proizvodnih linija, softvera i slično, i/ili poboljšanje proizvodnog procesa i metoda i uključujući sredstva koja pomažu MMSP da budu manje zavisna od sezone;

Procesi i proizvodi koji vode do sertifikacije usaglašenosti sa evropskim standardima koji povećavaju privlačnost na spoljnim tržištima;

Dio II - Obrazac sažetka projekta

Prihvatljive / predložene aktivnosti

Sprovodenje programa obuke za žene i mlade u biznisu na teme koje prate različite faze razvoja poslovanja;

Prilagođena konsultantska podrška i obuke za žene i mlade čija su preduzeća izvozno orijentisana, razvoj izvozne strategije;

Jačanje kapaciteta zaposlenih u skladu sa novim pristupom u razvoju kompanije na osnovu primjene nove opreme i radnih procesa;

Izgradnja kapaciteta upravljačkih struktura u proizvodnim i uslužnim djelatnostima u skladu sa najboljom praksom u relevantnoj industriji u zemljama EU.

Dio III - Budžet

Smjernice za procjenu troškova

U ovoj fazi apliciranja nije potrebno slati budžet kao poseban i razrađen dokument već samo procjenu ukupne vrijednosti projekta, visine traženog granta - podrške EU i procenta sopstvenog kofinansiranja, u skladu sa dijelom A aplikacije;

Ipak, važno je već sada na pravi način planirati svoje troškove jer u fazi pripreme pune aplikacije iznosi koje ste definisali u fazi predaje Concept Note-a mogu varirati do maksimalno 20% tražene EU kontribucije vodeći računa da se ostane u dozvoljenim okvirima minimalne i maksimalne EU kontribucije u odnosu na ukupnu vrijednost projekta;

Dio III - Budžet

Smjernice za procjenu troškova

U ovoj fazi apliciranja nije potrebno slati budžet kao poseban i razrađen dokument već samo procjenu ukupne vrijednosti projekta, visine traženog granta - podrške EU i procenta sopstvenog kofinansiranja, u skladu sa dijelom A aplikacije;

Ipak, važno je već sada na pravi način planirati svoje troškove jer u fazi pripreme pune aplikacije iznosi koje ste definisali u fazi predaje Concept Note-a mogu varirati do maksimalno 20% tražene EU kontribucije vodeći računa da se ostane u dozvoljenim okvirima minimalne i maksimalne EU kontribucije u odnosu na ukupnu vrijednost projekta;

Dio III - Budžet

Smjernice za procjenu troškova

Da biste kvalitetno i pravilno vršili procjenu troškova u ovoj fazi, potrebno je da razumijete način planiranja i pripreme budžeta;

Budžet projekta sadrži 6 glavnih kategorija, koje su podijeljene u potkategorije;

Troškovi u budžetu se mogu planirati više načina:

- Kao realni trošak kao npr plata po mjesecu, putovanje po kilometru, štampa materijala po broju primjeraka, itd;
- Kao pojednostavljeni troškovi - jedinični troškovi ili paušalni troškovi;
- Proporcionalno finansiranje tj Flat rate za određene kategorije troškova u kojima se dozvoljava da iznos navedene budžetske kategorije bude određen procenat druge kategorije budžeta;

Dio III - Budžet

Smjernice za procjenu troškova

Troškove je potrebno planirati u skladu sa tržišnim cijenama i bez PDV-a;

Kategorije prihvatljivih i neprihvatljivih troškova u skladu sa smjernicama za aplikante;

Ključne budžetske kategorije - HR, oprema, putovanja, kancelarijski troškovi, ostali troškovi;



Dio IV - Opis projekta

Situaciona analiza, ciljevi, aktivnosti i očekivani rezultati, vremenski okvir

- i. Navedite pozadinu za pripremu projekta, posebno u kontekstu sektora/zemlje/regionalnog konteksta (uključujući ključne izazove koje ste prepoznali). Navedite svaku specifičnu analizu/studiju ili strateški dokument – posebno one koji su navedeni samim tekstrom poziva;
- ii. Objasnite ciljeve projekta (opšti cilj i specifične ciljeve);
- iii. Opišite ključne grupe zainteresovanih strana, njihove stavove prema projektu i svim održanim konsultacijama u procesu pripreme projekta;
- iv. Ukratko definišite logiku intervencije koja se vezuje za projekat, navodeći očekivane rezultate, ishod(e) i uticaj, kao i osnovne rizike i pretpostavke za njihovo postizanje;
- v. Ukratko opisati vrstu predloženih aktivnosti, uključujući opis veza/odnosa između grupa aktivnosti;
- vi. Objasnite kako će projekat integrisati relevantna pitanja koja se tiču oblasti kao što su promocija ljudskih prava, rodna ravnopravnost, demokratija, dobro upravljanje, podrška mladima, prava djece i autohtonih naroda, održivost životne sredine i ili druga pitanja (ukoliko je relevantno);
- vii. Navedite vremenski okvir projekta i opišite svaki specifični faktor koji je uzet u obzir;

LUNCH



BREAK

Dio V - Relevantnost

Usklađenost sa ciljevima targetiranog poziva, programske oblasti i sektorskim inicijativama, ciljne grupe i zainteresovane strane, elementi dodate vrijednosti

Relevantnost projekta u skladu sa ciljevima i prioritetima poziva

- i. Opišite relevantnost projekta u odnosu na cilj(eve) i prioritet(e) poziva za podnošenje prijedloga projekata;
- ii. Opišite relevantnost projekta za bilo koje specifične podteme/sektore/oblasti i sve druge specifične zahtjeve navedene u smjernicama za podnosioce prijava, npr. lokalno vlasništvo itd;
- iii. Opišite koji će od očekivanih rezultata iz smjernica za podnosioce prijava biti adresiran vašim projektom;

Dio V - Relevantnost

Usklađenost sa ciljevima targetiranog poziva, programske oblasti i sektorskim inicijativama, ciljne grupe i zainteresovane strane, elementi dodate vrijednosti

Relevantnost projekta u odnosu na posebne potrebe i ograničenja ciljne zemlje/zemalja, regiona(a) i/ili relevantnih sektora (uključujući sinergiju sa drugim razvojnim inicijativama/projektima i izbjegavanje dupliranja inicijativa)

- i. Jasno navedite konkretnu situaciju prije početka implementacije projekta u ciljnoj zemlji/zemljama, regionu(ima) i/ili sektorima (uključite kvantifikovanu analizu podataka gdje je god to moguće);
- ii. Obezbjedite detaljnu analizu problema koje treba riješiti projektom i kako su oni međusobno povezani na svim nivoima – drvo problema kao alat;
- iii. Pozovite se na sve značajne planove i strateška dokumenta (već smo ih naveli u prethodnom poglavlju) na nacionalnom, regionalnom i/ili lokalnom nivou relevantne za projekat i opišite kako je projekat povezan sa navedenim dokumentima;
- iv. Tamo gde je projekat nastavak prethodnog projekta, jasno navedite na koji način će se nadograditi aktivnosti/rezultati prethodnog projekta;
- v. Kada je projekat dio veće inicijative ili programa, jasno objasnите kako se uklapa ili je usklađena sa tim programom ili bilo kojim drugim planiranim projektom. Navedite potencijalne sinergije sa drugim inicijativama, posebno od strane Evropske unije;
- vi. Objasnite komplementarnost sa drugim inicijativama koje podržavaju EU i drugi donatori (države članice i drugi).

Dio V - Relevantnost

Usklađenost sa ciljevima targetiranog poziva, programske oblasti i sektorskim inicijativama, ciljne grupe i zainteresovane strane, elementi dodate vrijednosti

Opišite i definišite ciljne grupe i krajnje korisnike, njihove potrebe i ograničenja, i navedite kako će projekat odgovoriti na prepoznate potrebe

- i. Dajte opis svake od ciljnih grupa i krajnjih korisnika (kvantifikovati gdje je god to moguće), uključujući kriterijume za odabir;
- ii. Identifikujte potrebe i ograničenja (uključujući ograničenja kapaciteta) svake od ciljnih grupa i krajnjih korisnika;
- iii. Pokažite relevantnost projekta za potrebe i ograničenja ciljnih grupa i krajnjih korisnika;
- iv. Objasnите svaki participativni proces koji osigurava učešće ciljnih grupa i krajnjih korisnika;

Dio V - Relevantnost

Usklađenost sa ciljevima targetiranog poziva, programske oblasti i sektorskim inicijativama, ciljne grupe i zainteresovane strane, elementi dodate vrijednosti

Elementi dodate vrijednosti;

Navedite sve specifične elemente dodatne vrijednosti projekta, npr. promocija ili uspostavljanje javno-privatnih partnerstava, inovacija i najbolje prakse;

Suština – sve ono što nijeste bili u prilici da navedete u prethodnim poglavljima a relevantno je za projekt – možete pronaći prostor i definisati ga u poglavljiju elemenata dodate vrijednosti;

Dio VI - Čeklista

BEFORE SENDING YOUR CONCEPT NOTE, PLEASE CHECK THAT EACH OF THE CRITERIA BELOW HAVE BEEN MET IN FULL AND TICK THEM OFF		Tick the items off below	
Title of the proposal:		Yes	No
PART 1 (ADMINISTRATIVE)			
1. The instructions for the concept note have been followed.			
2. The declaration by the lead applicant has been filled in and signed.			
3. The proposal is typed and is in English. Where more than one language is allowed, the proposal is drafted in the language most commonly used by the target population in the country in which the action takes place.			
4. One original and 3 copies are included.			
5. An electronic version of the concept note is enclosed.			
PART 2 (ELIGIBILITY)			
6. The action will be implemented in an eligible country.			
7. The duration of the action is between 6 and 8 (the minimum and maximum allowed).			
8. The requested contribution is between the minimum and maximum allowed.			
9. This checklist and the declaration by the lead applicant have been filled in and sent with the concept note.			

Dio VI - Rok za predaju

Dokumentacija (Sažetak projekta – Concept note – I faza) se podnosi:

Lično: do 27. decembra 2022. godine do 14:30h

Poštom: do 27. decembra 2022. godine

na sljedeću adresu:

**Ministarstvo finansija,
Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći
Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica**

Radno vrijeme Ministarstva finansija, radnim danima, od 07:00h do 15:00h

U slučaju slanja poštom, datum slanja će se provjeravati na osnovu datuma koji se nalazi na pečatu pošte.

Dio VII - Evaluacija

Scores*		
1. Relevance of the action	Sub-score	20
1.1 How relevant is the proposal to the objectives and priorities of the call for proposals and to the specific themes/sectors/areas or any other specific requirement stated in the guidelines for applicants? Are the expected results of the action aligned with the priorities defined in the guidelines for applicants (Section 1.2)?	5	
1.2 How relevant is the proposal to the <u>particular needs</u> and constraints of the target country(ies), region(s) and/or relevant sectors (including synergy with other development initiatives and avoidance of duplication)?	5	
1.3 How clearly defined and strategically chosen are those involved (final beneficiaries, target groups)? Have their needs (as rights holders and/or duty bearers) and constraints been clearly defined and does the proposal address them appropriately?	5	
1.4 Does the proposal contain particular added-value elements (e.g. innovation, best practices)?	5	
2. Design of the action	Sub-score	30
2.1 How coherent is the overall design of the action? Does the proposal indicate the expected results to be achieved by the action? Does the intervention logic explain the rationale to achieve the expected results?	5x2**	
2.2 Does the design reflect a robust analysis of the problems involved, and the capacities of the relevant stakeholders?	5	
2.3 Does the design <u>take into account</u> external factors (risks and assumptions)?	5	
2.4 Are the activities feasible and consistent in relation to the expected results (including timeframe)? Are results (output, <u>outcome</u> and impact) realistic?	5	
2.5 To which extent does the proposal integrate relevant cross-cutting elements such as environmental/climate change issues, promotion of gender equality and equal opportunities, needs of disabled people, rights of minorities and rights of indigenous peoples, youth, combating HIV/AIDS (if there is a strong prevalence in the target country/region)?	5	
TOTAL SCORE	50	

Dio VII - Evaluacija

Projekti koji pređu prag od 30 bodova će ući u narednu fazu i biće pozvani da podnesu pune aplikacije;

Pitanja?

Aleksandar Janičić

aleksandar@jconsulting.me